MAASHEGGENPROJECT BGMM
STAND VAN ZAKEN – VOORJAAR 2026

Samenvatting

Het Maasheggenproject in Noord-Limburg is een samenwerking van de gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar. Doel is om het Limburgse Maasheggennetwerk te herstellen middels de aanleg van 77,5 kilometer aan nieuwe heggen, het herstel van 15 kilometer aan bestaande heggen en het planten van 3550 bomen (overstaanders).

Het maasheggen-landschap groeit

De tussenstand na afloop van het laatste plantseizoen (2025-2026) is als volgt:

- er is 26,8 km nieuwe heg geplant
- er is circa 5,1 km aan gaten opgevuld (daarmee is in het totaal circa 12,9 km heg hersteld);
- er zijn 410 overstaanders aangeplant.

Met elk plantseizoen groeit het landschap verder uit richting één samenhangend geheel, waarbij heggen, bomen en andere landschapselementen steeds beter worden verbonden tot een biodivers, aantrekkelijk en recreatief landschap. De doelstelling voor het planten van nieuwe heggen is inmiddels voor meer dan een derde behaald, een resultaat waar zowel de gemeenschap als de biodiversiteit nu én in de toekomst van kan genieten.

Focus op aanplant en meedoen

De organisatorische zaken zoals de projectverlenging, de vergunningen, projectleiderschap, en overeenkomsten met partners, zijn nu volledig ingeregeld. Het project richt zich in deze fase op het realiseren van de aanplant en het enthousiasmeren van grondeigenaren. Promotie van het project bij verschillende doelgroepen speelt daarbij een grote rol. Behalve op het behalen van de aanplant-doelen, richten we ons op de zichtbaarheid van het project, door middel van communicatie en participatie. Door het Steunpunt Landschapsbeheer van Limburgs Landschap zijn er een aantal vrijwilligersactiviteiten georganiseerd, rondom aanplant en onderhoud. Stap voor stap krijgt het maasheggen-landschap meer omvang en uitstraling.

Welkom in het Limburgse Maasheggenlandschap Bergen, Gennep en Mook en Middelaar

Waan je in een bloeiend landschap met vele kilometers heggen en bomen. Daar waar de biodiversiteit groeit en de doelen van de groenblauwe dooradering worden behaald. Daar waar grondeigenaren en inwoners trots zijn op het landschap en recreanten genieten. Kortom een project waar de doelindicatoren behaald zijn. Dit alles mede mogelijk gemaakt door provincie Limburg!

Introductie

Eind 2021 hebben de buurgemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar vanuit de Regionale Investeringsagenda (1e tranche) subsidie ontvangen voor het herstel van het Maasheggenlandschap in Noord-Limburg. In 2023 is een 2e tranche aangevraagd. Het ultieme doel is het opwaarderen van de kwaliteit van het landschap rondom de Maas in de drie noordelijkste gemeenten van de provincie Limburg. Hierbij gaat het om de ontwikkeling van een bio-divers, vitaal en aantrekkelijk landschap, mede gericht op het versterken van de vrijetijdseconomie in de Maasduinengemeenten.

Financiering

Vanuit de 1e tranche Maasheggen – Regionale Investeringsagenda (RIA) is er 3,5 miljoen euro beschikbaar. In september 2023 is ook een 2e tranche Maasheggen beschikt, waarmee het totaal beschikbare budget op 5 miljoen euro komt.

Budgetten (beschikt)	**Bergen**	**RIA**	**Gennep**	**RIA**	**Mook en Middelaar**	**RIA**	**Totaal**
1e tranche	€ 798.304	€ 798.304	€ 389.361	€ 389.361	€ 562.335	€ 562.335	**€ 3.500.000**
2e tranche	€ 313.872	€ 313.872	€ 191.935	€ 191.935	€ 244.194	€ 244.194	**€ 1.500.000**
beide tranches	*€ 1.112.176*	*€ 1.112.176*	*€ 581.296*	*€ 581.296*	*€ 806.529*	*€ 806.529*	
	€ 2.224.351		**€ 1.162.592**		**€ 1.613.057**		**€ 5.000.000**

De doelindicatoren zijn:

- aanleg van 77,5 km aan nieuwe maasheggen;
- herstel van 15 km bestaande maasheggen door middel van inboet, en
- het planten van 3550 overstaanders (bomen in de heggen).

Wat zijn de resultaten tot nu toe?

1. Organisatie, overlegstructuur

Het Maasheggenproject is georganiseerd middels een stuurgroep en een ambtelijke projectgroep, aangevuld met een externe projectleider (Vereniging Nederlands Cultuurlandschap). Ten behoeve van een efficiënt verloop van de uitvoering treedt de gemeente Bergen, namens de samenwerkende gemeenten, op als penvoerder en doet aanbestedingen (inkoop) ten behoeve van het project.

2. Vergunningen

Een groot deel van het Maasheggenlandschap ligt buitendijks. Om heggen te mogen planten in de buitendijkse gebieden, direct langs de Maas, is een waterwetvergunning van Rijkswaterstaat (RWS) nodig. Er is gekozen voor één gebiedsgerichte waterwetvergunning per gemeente, omdat het voor individuele grondeigenaren heel lastig en duur is om de benodigde berekeningen uit te voeren en de juiste informatie

aan te leveren die als onderbouwing van de aanvraag moeten worden ingediend. Belangrijk om te vermelden is dat deelname aan het project altijd op basis van vrijwilligheid is. Meedoen (in buitendijks gebied) kan alleen op die locaties waarvoor de waterwetvergunning is afgegeven.

Deze waterwetvergunning is in april 2025 afgegeven en biedt ruimte voor nieuwe maasheggen: Gemeente Mook & Middelaar circa 6,2 km; gemeente Gennep circa 6,4 km; gemeente Bergen circa 34 km.

Dit komt bovenop het herstel van bestaande heggen, daar is geen waterwetvergunning voor nodig, omdat die al bij Rijkswaterstaat bekend zijn. Hoewel de focus ligt op de buitendijkse maasheggen, worden er ook op andere plaatsen, bijvoorbeeld in de buurt van beeklopen die uitmonden in de Maas, heggen hersteld en aangelegd.

Naast de Waterwetvergunning is in sommige gevallen een vergunning voor het uitvoeren van werk of werkzaamheden nodig, op basis van het gemeentelijk omgevingsplan. In Bergen is deze vergunning aangevraagd voor alle locaties waarvoor ook een RWS-vergunning is afgegeven. In Mook & Middelaar en Gennep wordt dit per locatie bekeken.

3. Projectverlenging

Het Regiobureau is akkoord gegaan met de voorgestelde projectverlenging met 2 jaar, waarmee het project doorloopt tot en met 31 december 2027. Dat betekent dat er enkele nieuwe organisatorische zaken afgehandeld dienden te worden, zoals de projectleiderschap en mandateringen. Dit levert 2 extra plantseizoenen op.

4. Overeenkomsten

Met het verkrijgen van de vergunning komt de focus meer en meer te liggen op aanleg. Maar ook het vervolg-beheer is belangrijk. We maken onderscheid tussen de inrichtingsovereenkomst en een beheer-overeenkomst. Daarbij is het nodig dat de deelnemers weten wat ze krijgen en welke verplichtingen daaraan verbonden zijn. De drie gemeenten bieden deelnemers een zelfde inrichtingsovereenkomst aan, waarin de locatie en het type heg wordt vastgelegd tussen de deelnemer en de betreffende gemeente. Het inrichtingsplan is tevens de basis voor de aannemer die de aanplant doet.
De grondeigenaar kan in de meeste gevallen een beheer- en onderhoudsvergoeding ontvangen voor de eerste zes jaar na aanleg. Hierin werken we samen met Natuurrijk Limburg.

5. Groeiend netwerk

Het netwerk groeit en er is steeds meer contact met andere organisaties, zoals het Steunpunt landschapsbeheer van de St. Limburgs Landschap. Zij organiseren een aantal activiteiten rondom aanplant en beheer van maasheggen voor vrijwilligers en (basis)scholen. Ook de leden van IVN Maas en Niers steken regelmatig de handen uit de mouwen. Zo groeit het aantal inwoners dat bereid is om zich in te zetten voor herstel en behoud van de heggen. Om het doelbereik te vergroten en kansen te nemen is er samenwerking met het Unesco Men & Biosphere gebied in Brabant en het Nationaal Park De Maasduinen. Op 7 maart 2026 is ruimte gemaakt voor een korte pitch over de Limburgse Maasheggen tijdens de Maasheggendag in Oeffelt.

Stakeholders waar op projectniveau contact mee is:

MAASHEGGENPROJECT BGMM
STAND VAN ZAKEN – VOORJAAR 2026

- Rijkswaterstaat
- Waterschap Limburg
- Provincie Limburg
- Coöperatie Natuurrijk Limburg
- LLTB
- TBO's
- IVN
- Steunpunt Landschapsbeheer van St. Limburgs Landschap
- Unesco Maasheggen Brabant
- Nationaal Park De Maasduinen
- Projectteam Lob van Gennep
- Projectteam Groene Rivier
- Grondeigenaren

6. Het Maasheggen-landschap groeit

Afgelopen plantseizoen (winter 2025 - voorjaar 2026) is in de gemeente Bergen 3550 meter aangeplant, in de gemeente Gennep 6302 meter en in de gemeente Mook en Middelaar 2047 meter nieuwe haag ingeplant. Tevens is in Mook 230 meter aan gaten gevuld waarmee 376 meter bestaande haag is hersteld. In Bergen is 1110 meter aan gaten gevuld waarmee 1755 meter bestaande haag is hersteld. Samengevat is in het laatste plantseizoen in totaal 2,1 kilometer bestaande heg hersteld, 11,9 kilometer nieuwe Maasheggen aangelegd en 265 nieuwe bomen geplant. Tot nu toe hebben met het project meer dan 38 deelnemers meegedaan.

Na het plantseizoen winter 2025-voorjaar 2026 is de stand als volgt:

- er is 26,8 km nieuwe heg geplant
- er is circa 5,1 km aan gaten opgevuld (daarmee is in het totaal circa 12,9 km heg hersteld);
- er zijn 410 overstaanders aangeplant.

	Bergen		**48%**	**Gennep**		**20%**	**Mook en Middelaar**		**32%**	**Totaal BGMM**
Doel:	1e tranche	2e tranche	**totaal Bergen**	1e tranche	2e tranche	**totaal Gennep**	1e tranche	2e tranche	**totaal Mook**	
nieuwe maasheggen (aanleg) - km	30	7,2	**37,2**	12,5	3	**15,5**	20	4,8	**24,8**	**77,5**
Gerealiseerd			***10,2***			***11***			***5,6***	***26,8***
herstel bestaande maasheggen - km	4,4		**4,4**	5,6		**5,6**	5		**5**	**15**
Gerealiseerd			***2,3***			***1,4***			***1,4***	***5,1***
# planten overstaanders -	1200	432	**1632**	800	180	**980**	650	288	**938**	**3550**
Gerealiseerd			***115***			***139***			***156***	***410***

Stand van zaken realisatie doelindicatoren (cumulatief), tot en met plantseizoen 2025-2026.

7. Beleving van de maasheggen;

Het doel is het ontwikkelen van een kwantitatief en kwalitatief sterk Maasheggenlandschap. Daarbij hoort een goede communicatie en branding. Eén van de doelen is om het gebied ook recreatief aantrekkelijker te maken, ook voor de inwoners van de gemeenten. Om dit aspect verder uit te werken is er binnen het maasheggenproject een aparte werkgroep recreatie ingericht.

Op het gebied van recreatie bestaat veel overlap en aanknopingspunten zijn met al lopende initiatieven en programma's binnen de gemeenten, zoals Nationaal Park De Maasduinen en het Interreg-project Grenzeloos Landschap. De recreatieve doelen van het maasheggen-project worden samen met andere projecten die in dezelfde regio spelen, samengepakt en uitgewerkt. De krachten (en budgetten) worden zoveel mogelijk gebundeld, waardoor we ons als groene regio steeds beter kunnen promoten.

Figuur 1; foto plantdag met basisschool De Fontein Bergen, december 2025

8. Zichtbaarheid van het project (communicatie)

Bij het project zijn veel verschillende stakeholders betrokken, die op verschillende manieren worden geïnformeerd. De werkgroep communicatie, waarbij ook de communicatie-medewerkers van de 3 gemeenten periodiek aansluiten, is opgezet om de communicatie rondom het maasheggenproject gestructureerd op te pakken. Het maasheggenproject wordt hierdoor steeds zichtbaarder.

- Er is een gezamenlijke **communicatiekalender** opgesteld, die steeds wordt aangevuld. Hierop staan de activiteiten die vanuit het project worden georganiseerd, maar ook activiteiten van andere organisaties, die raakvlak hebben met het (maasheggen)landschap.
- Tijdens de Bestuurdersdag in Gennep is een speciale workshop gehouden voor de Maasheggen. Geïnteresseerde bestuurders kregen in het gebied uitleg over het Maasheggenproject.
- Het Steunpunt Landschapsbeheer van St. Limburgs Landschap heeft een aantal **activiteiten** georganiseerd **voor vrijwilligers**. De activiteiten zijn via de kalender van Limburgs Landschap en via lokale communicatie onder de aandacht gebracht:
    - 13 december 2025: Aanplantdag bij Huys Heijen, gemeente Gennep
    - 17 december 2025: aanplantdag met leerlingen van Basisschool de Fontein in Nieuw-Bergen
    - 28 februari 2026: Achterstallig onderhoud (restauratie en herstel) in Mook en Middelaar:
    - 7 maart 2026: vlechtdag in samenwerking met IVN Maas en Niers.
- We willen steeds vaker aansluiten bij andere (niet-) gemeentelijke initiatieven om het project te promoten. We missen hiervoor goede en professionele aankleding voor een marktkraam. Zodoende is er een **promotiekist** in de maak die de gemeenten kunnen gebruiken om het project te promoten.
- **Folders** zijn gedrukt en verspreid. De **website** (www.bergen.nl/maasheggen) is gevuld met informatie. Geïnteresseerde bezoekers, inwoners en grondeigenaren kunnen hier informatie vinden en zich aanmelden voor een gesprek. Op de website van de andere gemeenten wordt naar deze pagina op de gemeentelijke website van Bergen verwezen.
- Er zijn 3 korte Maasheggen-video's in de maak, gericht op verschillende doelgroepen.

We kunnen terug kijken op een geslaagde plantdag op kasteel Heijen. "Met meer dan 25 planters, waaronder een grote groep deelnemers van IVN Maas en Niers, hadden we in 2 uur tijd de 300 meter maasheg in de grond zitten!" (foto's Steunpunt Landschapsbeheer – Cyrille Larosch).

Stukje bij beetje krijgt het Maasheggen-landschap meer omvang en uitstraling. Een landschap om trots op te zijn, vandaar de slogan op de folder: Voel je hier thuis, tussen de Maasheggen.

EINDBEELD

Het is mei 2028 en het Maasheggenlandschap BGMM staat. Waan je in een bloeiend landschap met vele kilometers heggen en bomen. Daar waar de biodiversiteit groeit en de doelen van de groenblauwe dooradering worden behaald. Daar waar grondeigenaren en inwoners tros zijn op het landschap en recreanten genieten. Kortom een project waar de doelindicatoren behaald zijn. Dit alles mede mogelijk gemaakt door provincie Limburg!

Welkom in het Limburgse Maasheggenlandschap Bergen, Gennep en Mook en Middelaar.

Ja, en dat is mogelijk! Tot nu toe hebben zich al 38 particuliere eigenaren aangemeld, zonder grootschalige communicatietrajecten. Er zijn nog vele grondeigenaren die wachten op groen licht. Met de Waterwetvergunning in de hand, wordt het effect van dit project tastbaar!

Dan worden de vele kilometers aangelegd waarmee een steeds fijnmaziger netwerk van heggen ontstaat en de biodiversiteit weer toeneemt: "**Perceelranden waar heggen geplant zijn, trekken twee keer zo veel insecten aan als perceelranden waar geen heggen staan. Dat gebeurt zelfs in landbouwgebied waar al veel natuur is.**" Dit blijkt uit onderzoek van ecoloog Robin Lexmond aan de Radboud Universiteit.

(bronverwijzing: Lexmond, R. E., Jongejans, E., Zeegers, T., Climo, J. D., van der Putten, W. H., & de Kroon, H. (2026). Local landscape elements enhance flying insect biomass in a complex agricultural landscape. Basic and Applied Ecology, 92, 29–36).